

Verhuizingspecial

De TU verhuist van
Kampen naar Utrecht

Theologische Universiteit Kampen

*De TU verhuist van
Kampen naar Utrecht.
Waarom we dat doen
en wat dat voor de
universiteit betekent is
te lezen in deze speciale
editie van TU Magazine.*

4 Ter inleiding
College van Bestuur

6 Wat eraan
vooraf ging

8 Waarom gaat de
TU naar Utrecht?
5 argumenten

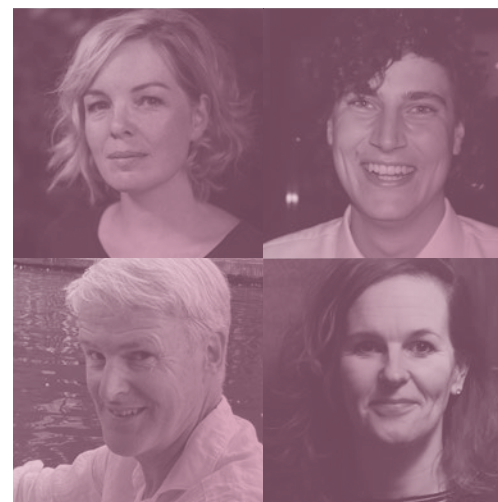
12 Heb je ervoor
gebeden?

13 TU financieel:
Toekomstbestendig

17 Ondersteuning gezocht

in houd

Welkom in Utrecht!

Jan Hol, Beatrice de Graaf, Derk van Bergen, Jolande Uringa, Rachel Streefland en Leo Dijkema heten de TU welkom.

10 - 18 - 24 - 28 - 36 - 42

26 Samenwerken
in Utrecht

21 FQI: Verlies en
toekomstplannen

Colofon

TU Magazine is een uitgave van
Theologische Universiteit Kampen

Eindredactie: Eline Akkerman, Loïs Oosterhof-van Bruggen

Redactie: Eline Akkerman, Melanie Medendorp-Spans,
Loïs Oosterhof-van Bruggen, Geranne Tamminga-van Dijk

Beeld: David van Dam, Sijmen Reehoorn, Dick Vos

Ontwerp & layout: Daan van der Horst

Adres Broederweg 15 • 8261 GS Kampen
T (038) 447 17 10 **E** ejakkerman@tukampen.nl

30 Ad Koppejan:
Een kind verlaat
het ouderlijk huis

38 Kees de Ruijter:
Oefenen voor God

41 De Insider over
de Grote Verhuizing

Ter inleiding

College van Bestuur

De TU verhuist van Kampen naar Utrecht. In deze speciale editie van TU Magazine willen we daar meer over vertellen. We vinden het belangrijk dat de beweging die de universiteit maakt ook in de kerken 'meegemaakt' wordt. Daarom laten we u en jou zien hoe we tot dit besluit zijn gekomen en wat de belangrijkste redenen zijn.

Voorop staat dat we onze universiteit verder willen brengen. We willen dat meer jongeren uit onze kerken, meer christelijke studenten, gebruik maken van deze universiteit. De TU is een prachtige instelling, we zijn er dankbaar voor, het is een gave van God in onze wereld. We leiden er jonge christenen op (en ook ouderen). Predikanten voor de kerken en mensen die met stevige theologische bagage andere routes volgen en in andere beroepen terecht komen. Zo dienen we allerlei werk in Gods Koninkrijk, in de kerken, in de maatschappij en in de wetenschap. Het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid deze instelling voor nieuwe generaties bruikbaar, toegankelijk en duurzaam te maken. In Utrecht kunnen we dat doen in een universiteitsstad waar veel mogelijk is, ook met de al aanwezige christelijke studentengemeenschap.

Dit is een ingrijpend besluit. Voor Kampen en de met ons verbonden kerken in Kampen betekent dit een grote verandering. In Kampen is al sinds 1854 een theologische 'school'. Na de Vrijmaking in 1944 is besloten de theologische opleiding van de GKv in Kampen te laten blijven. Daar komt nu dus een einde aan. Maar de verhuizing naar Utrecht betekent geen verandering van onze identiteit. Er is gereformeerde theologie in Kampen, en straks in Utrecht. Onze gesprekken ter voorbereiding op de verhuizing gaan erover hoe we de Kamper traditie opnieuw vorm gaan geven in Utrecht. We willen herkend worden aan het onbekommerd spreken over God als onze Heer, aan diepgravende studie en kennis van de Bijbel en de verbinding die we steeds weer willen leggen tussen Bijbel, geloof en leven in onze tijd.

De kerken hebben onze universiteit altijd gesteund. De TU heette ooit 'school der kerken'. Voor de TU waren altijd veel mensen met liefde in de weer. Dat moet vooral zo blijven. We zijn erop uit dat de universiteit, straks gevestigd in Utrecht, onder een nieuwe naam opnieuw een grote plaats inneemt in de harten van gelovige mensen. Wilt u ons dragen in uw gebed, juist in deze overgang naar een nieuwe fase?

*'De TU heette ooit
'school der kerken'.
Voor de TU waren altijd
veel mensen met liefde
in de weer'*

Pim Boven

Roel Kuiper

Wat eraan vooraf ging

In oktober 2017 strandde het plan om de TU Kampen te laten fuseren met de Theologische Universiteit Apeldoorn. Er zou een Gereformeerde Theologische Universiteit (GTU) ontstaan, die in Utrecht gevestigd moest worden. De synode van de CGK kon echter uiteindelijk niet akkoord gaan met dit plan. Dat was, na al het werk dat hiervoor was verzet, een bittere pil.

Aan de TU in Kampen is daarna een nieuwe toekomstverkenning uitgevoerd. De TU stopt geen energie in fusieplannen, wil zelfstandig blijven, maar wel meer winst halen uit de samenwerking met andere instellingen. Om levensvatbaar te blijven is een solide studenteninstroom nodig, verbreding van het onderwijsprofiel en verbinding met nieuwe doelgroepen en de kerken. Vestiging in Utrecht past bij deze strategische overwegingen.

Deze visie en het voornemen de opleiding te verplaatsen is besproken met de Generale Synode (GKv) en de Landelijke Vergadering (NGK). Zij gaven hier groen licht voor en zegden steun toe. Wel werd meegegeven dat de TU, gelet op de financiële situatie van de kerken, de samenwerking met andere instellingen meer gaat opzoeken, mede om efficiënter te kunnen werken. Dat was in december 2020. Na verder intern beraad met de Raad van Toezicht en de Universiteitsraad is aan het Ministerie van OCW gevraagd de opleidingen te mogen verplaatsen naar Utrecht. Ook Zwolle was overwogen, maar de perspectieven op academische samenwerking bleken daar minder gunstig dan in Utrecht. In september 2021 gaf het Ministerie toestemming. Op 21 oktober, precies vier jaar na het stranden van de GTU, stemde de Raad van Toezicht in met het besluit de opleidingen vanaf 1 september 2022 voort te zetten in Utrecht.

5 Waarom gaat de TU naar Utrecht? argumenten

Gebouw

De gebouwen in Kampen zijn verouderd. Het energieverbruik is hoog, de toegankelijkheid laat te wensen over. Om te voldoen aan de normen rond ventilatie, brandveiligheid, energiegebruik en toegankelijkheid zoals die gelden voor onderwijsgebouwen zouden de bestaande gebouwen opnieuw moeten worden opgebouwd. Er moet nu een stap worden gezet. We hebben ontdekt dat een totale renovatie net zoveel kost als nieuwbouw elders (los van de grondprijs elders). Dan gaat de vraag spelen of die investering nog wel in Kampen moet worden gedaan, waar we worstelen met de instroom van studenten en ons verdienmodel (lees meer over de financiële achtergrond vanaf pagina 13). Het antwoord op de vraag hebben we gegeven met het besluit om te verhuizen.

Studenten

Dit jaar zijn we gestart met zes studenten in het eerste jaar. Het totale studentenaantal in de bachelor krimpt al enige jaren. Voor een gezonde opleiding en substantiële doorstroom naar de masters (waaronder de predikantsmaster) is het belangrijk een goed gevulde bachelor te hebben. We weten uit eigen onderzoek dat christelijke jongeren best belangstelling hebben voor theologie, maar liever studeren in een universiteitsstad waar meer te kiezen is binnen en buiten de studie. De aantrekkelijkheid en werfkracht van de TU is dus in het geding. Aan de TU bestaat overigens al langer verwondering op dit punt: waarom weten van de vele duizenden christelijke jongeren die zich jaarlijks inschrijven bij een universiteit zo weinigen de TU te vinden? Dat moet anders kunnen.

De verhuizing naar een universiteitsstad is in de lange geschiedenis van de TU in Kampen vaker overwogen. Aan het begin van de twintigste eeuw speelde deze discussie en na de Vrijmaking stelde professor Greijdanus een universiteitsstad als Leiden of Utrecht voor. Al twee keer eerder is Utrecht geopperd. Een strategiedocument uit 2009 vermeldt dat aan de TU de overtuiging bestond dat de TU beter zou floreren in een universiteitsstad. Wat zijn op dit moment precies de argumenten? We zetten ze op een rijtje.

Knooppunt

Utrecht is een grote studentenstad (60.000 studenten). In Utrecht zijn bij diverse verenigingen 1200 georganiseerde christelijke studenten. Utrecht is voor (christelijke) studenten een belangrijke stad, waar het nodige te vinden is op het gebied van levensbeschouwing en theologie. De TU kan een belangrijke toevoeging zijn voor het aanbod van onderwijs en bezinningsactiviteiten in de stad. Utrecht is bovendien gemakkelijk aan te reizen vanuit andere universiteitssteden in het midden en westen van het land. De TU positioneert zich dus op een knooppunt van hoger onderwijs en christelijk studentenleven. Dat geeft ook de opdracht onszelf in die context te ontwikkelen en opnieuw uit te vinden. Die uitdaging gaan we hiermee aan.

Financiën

De kerken hebben aangegeven dat de financiering van de TU uit kerkelijke quota anders zal worden. De bijdrage vanuit de kerken is momenteel bevroren en zal naar verwachting in de toekomst naar beneden worden bijgesteld. Weliswaar worden de gesprekken hierover voortgezet, maar het is wel duidelijk dat de kerkelijke financiering in de toekomst minder zeker is voor de TU. Dat is tevens de achtergrond van de opdracht van de Generale Synode om samenwerking met andere instellingen te zoeken. Daar zit efficiencywinst. Het delen van voorzieningen met andere universitaire instellingen kan inderdaad aanzienlijke kosten besparen. Te denken is aan studie- en collegezalen of bibliotheekvoorzieningen, of aan het organiseren van gezamenlijke diensten ('shared services').

Samenwerking

Uit samenwerking met andere instellingen kan nog veel inhoudelijke winst worden gehaald. De TU was vaak een instelling op afstand voor anderen en vice versa. Werken in elkaars nabijheid geeft synergie en concrete nieuwe mogelijkheden om samen dingen te doen. Dat geldt voor de studenten van de TU en voor de theologen die in Utrecht meer vakgenoten en andere (christelijke) wetenschappers treffen. Uit kruisbestuivingen kunnen nieuwe initiatieven ontstaan. Die kruisbestuivingen zijn goed voor de kwaliteit en de ontwikkeling van de TU als wetenschappelijke instelling. Denk aan wetenschappelijke samenwerking rond actuele onderwerpen, promoties, inbreng in elkaars colleges, gezamenlijke studies en congressen.

WELKOM IN UTRECHT! (I)

Jan Hol →

*Voorzitter College van Bestuur
Christelijke Hogeschool Ede*

“Ik kan me voorstellen dat verhuizen van Kampen naar Utrecht niet zonder slag of stoot gaat, maar dat Kampen in je hart en ziel zit. Want Kampen is een theologisch merk en een prachtige stad, maar dat geldt natuurlijk voor Utrecht ook. Utrecht heeft hele oude papieren als het gaat om theologische opleidingen. Denk even aan de vestiging van het Paushuis, het Catherijne convent, de theologische opleidingen die er zijn geweest, en nog steeds, en het academische karakter dat Utrecht kenmerkt. We werken er als CHE graag mee samen en zullen ook met plezier met de Theologische Universiteit samenwerken. De verbindingen zijn al goed. Het gaat erom dat we present zijn in onze cultuur met een goed stel theologische denkers, en mensen die vanuit een sterk, gelovig hart onze samenleving kunnen dienen. En die zich vanuit de theologie kunnen uitspreken over allerlei maatschappelijke vraagstukken.”

Heb je ervoor gebeden?

Dat is een vraag die we als christenen elkaar regelmatig stellen. En die vraag mag ook aan ons worden gesteld. Vaak is in de afgelopen tijd psalm 127 gelezen: 'Als de Heer het huis niet bouwt, vergeefs zwoegen de bouwlieden'. Als we naar Utrecht gaan vragen we of de Heer dat wil zegenen. Onze toekomst ligt in Zijn handen. Wij dienen en Hij regeert.

Vanaf 2017, toen de synode van de CGK geen toestemming gaf voor een verdergaande samenwerking, zijn er plannen gemaakt.

Ook is er inspraak en tegenspraak geweest op de plannen. In de gesprekken hebben we steeds opnieuw de argumenten gehoord en ingebracht, opnieuw gewo-

gen en het belang gezocht om de theologie zoals we die in Kampen bedrijven toekomstbestendig te maken. Voluit academisch, maar met een hart voor de kerk; een oefenplaats waar we onbekommerd spreken over God en het navolgen van Jezus. Dit verlangen hebben we met elkaar gedeeld en we hebben ook gemerkt dat we daarin een gedeelde en breed gedragen visie hebben: met studenten, met medewerkers en met bestuur en toezichthouders.

Hebben we nou één signaal gekregen dat we dit maar moeten doen? Nee, zo is het niet gegaan. Wel is al bid-dend de overtuiging gegroeid dat de stap naar Utrecht een goede en logische stap is, ook met het oog op het veranderende kerkelijke landschap. We nemen verantwoordelijkheid voor de toekomst van de universiteit. We doen dat met het oog op wat de TU verder kan betekenen in Gods grote Koninkrijk. Daarin weten we ons geroepen. En nu is het 'ora et labora', bid en werk.

TU FINANCIËEL 'Toekomstbestendig'

Wat is er nodig om de TU toekomstbestendig te maken? Om die vraag goed te kunnen beantwoorden, is het nodig om eerst iets te vertellen over onze geschiedenis.

In het verleden was het zo dat de volledige werking van de universiteit door de kerken werd betaald. Dat was al zo bij de oprichting in 1854. De salarissen, pensioenen, de gebouwen en overige uitgaven: het werd allemaal betaald door de kerk. Eens in de drie jaar werd op de synode bepaald wat er financieel nodig was en zo werden de "quota per ziel" vastgesteld. Deze methodiek werd ook aan de Universiteit aan de

Oudestraat en in Apeldoorn toegepast en tot de vijftiger jaren ook aan de Vrije Universiteit (VU), die door gereformeerden was gesticht. De VU heeft in de jaren 50 Rijksbekostiging aangevraagd, omdat ze vanuit haar eigen werking onvoldoende middelen kon vrij maken om de indertijd benodigde vijfde faculteit op te richten. Voor de TU Apeldoorn en de Oudestraat was de invoering van het studiefinancieringssysteem als gevolg van de democratisering van het onderwijs eind jaren 60 begin jaren 70 – en de daarmee toegenomen werkdruk voor docenten – aanleiding om overheidsbekostiging aan te vragen. Aan de TU Kampen is nog tot 2010 volledig op kerkelijke bekostiging gedraaid. In 2005 was er op de kerkelijke vergadering discussie ontstaan of er niet overheids- ➔

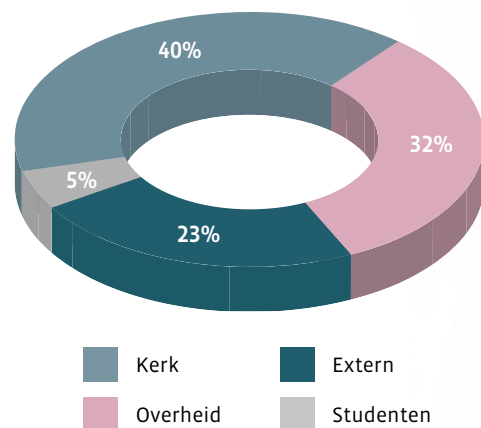

bekostiging moest worden aangevraagd. Het stelsel van hoger onderwijs wijzigde en om erkend te blijven moest aan allerlei accreditatie-eisen worden voldaan. Eén van de elementen was voldoende personele inzet op het gebied van onderzoek.

Voor zowel de kerk als voor het bestuur van de TU werd het in die tijd duidelijk dat er een wissel om moest. Toch werd op de synode indertijd tegelijkertijd opgemerkt dat we niet volledig op overheidsbekostiging moesten steunen en dat het in stand houden van de universiteit een erezaak was voor de kerken. Op die manier is in 2010 de TU ten dele ingedaald in het bekostigingsstelsel. Op de totale begroting van de TU bedraagt het deel dat de overheid betaalt zo'n 32% (voor de andere levensbeschouwelijke universiteiten ligt dat beduidend hoger, tot wel 83%). Nu krijgt de TU daarnaast zo'n 40% vanuit de kerk en het overige deel – een kleine 30% – komt uit studiegelden en extern gefinancierde onderzoeksprojecten.

Begroting 2022/2023

Op de gezamenlijke Landelijke Vergadering en Generale Synode van 2020 werd helder dat de toekomstige bijdragen vanuit de kerken voor het landelijke werk van de

‘Als we geen maatregelen nemen lopen de kosten jaarlijks op met € 100.000 ten opzichte van de baten’

kerk (zoals voor de universiteit) onder druk staan. Op de achtergrond speelt daarbij mee dat vanwege de kerkelijke fusie van de Nederlands Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) de kerkelijke quota geharmoniseerd dienden te worden (richting 2023) en dat de Nederlands Gereformeerden niet de lasten van een volledig eigen erkende opleiding hebben gehad (de Nederlands Gereformeerde Predikantenopleiding was gevestigd bij de TU Apeldoorn). Voor de TU betekende dit dat de bijdragen vanuit de GKv constant worden gehouden. Met andere woorden, geen aanpassing voor de inflatie en de aanpassing van de lonen.

Om een globaal beeld te geven van de werking van de universiteit: het jaarbudget van onze universiteit is € 5.000.000; daarvan is 80% voor de inzet van personeel en 20% voor infrastructuur zoals gebouwen, ICT en overige kosten. Om een indruk te geven ziet de begroting er voor 2022 uit als in **Tabel 1** (inclusief tijdelijke huurkosten in Utrecht).

De boodschap van de kerk dat de bijdragen nu bevroren zijn en in de toekomst mogelijk naar beneden worden bijgesteld is weliswaar te begrijpen, maar niettemin erg lastig. Om erkenning te behouden is een bepaalde omvang nodig van onderwijs en onderzoek. De loonkosten volgen de verplichte CAO waarvoor de TU dus vanuit de overheid maar deels gecompenseerd wordt. Als we geen maatregelen nemen lopen de kosten jaarlijks op met € 100.000 ten opzichte van de baten. Over twee jaar heb je dan al een tekort, dat jaarlijks met € 100.000 verder oploopt.

Inkomsten (€)	2022	2023
Rijksbijdrage (incl. promoties; kwaliteitsafspr.)	1.826.000	1.853.000
Bijdrage Kerk	2.077.000	2.085.000
Collegegelden	221.000	236.000
Onderzoeksbaten 3e/4e geldstroom	598.000	613.000
Opbrengst detachering personeel	158.000	162.000
Ontvangen giften en legaten	80.000	80.000
Bijdrage bibliotheekfonds	29.000	29.000
Overige baten	314.000	327.000
Som Inkomsten	5.304.000	5.386.000
Uitgaven (€)		
Personele lasten	-3.176.000	-3.318.000
Personele lasten 4e geldstroom	-573.000	-591.000
Personele lasten detachering	-148.000	-153.000
Personeel niet in loondienst	-100.000	-110.000
Automatisering	-191.000	-194.000
Huisvestingslasten	-248.000	-267.000
Afschrijvingen	-95.000	-96.000
Overige kosten	-603.000	-610.000
Som Uitgaven	-5.135.000	5.339.000
Financiële baten en lasten (€)		
Financiële baten en lasten	10.000	10.000
Som Financiële baten en lasten	10.000	10.000
Eindtotaal	179.000	57.000

Tabel 1

De meeste overheidsbekostiging ontvangen we voor studenten die nog niet eerder een diploma hebben behaald in het hoger onderwijs (dat is nu een kleine 40% van onze studenten). Maar de TU trekt bovengemiddeld veel studenten die eerst al elders hebben gestudeerd en hun tweede opleiding in Kampen doen, waardoor de TU voor deze studenten niet de optimale bekostiging krijgt.

Hoe kan het in de toekomst beter?

We willen de bacheloropleiding prominenter in de markt zetten als een goede christelijke basisopleiding binnen de geesteswetenschappen. Je kunt je na het eerste jaar van de theologische bachelor in de volgende jaren ook iets breder oriënteren op cultuur en maatschappij door het volgen van minoren aan de Universiteit Utrecht, waardoor een student ook goed kan doorstromen naar een niet-theologische master, bijvoorbeeld aan de universiteit van Utrecht. Tegelijkertijd zetten we natuurlijk volop in om studenten die wel juist voor de theologische masteropleiding willen komen goede doorstroom te bieden in de vorm van slimme premasterprogramma's. Wat we hopen te bereiken: meer mensen die direct vanuit het middelbaar onderwijs instromen in onze programma's, zodat we daardoor meer Rijksbekostiging ontvangen. Ook kunnen we in Utrecht meer samenwerken met andere universitaire instellingen. Om een gevarieerd aanbod te kunnen bieden aan studenten hoeven we niet alles zelf in huis te halen met gastdocenten, maar kunnen studenten heel dichtbij ook gebruik maken van het aanbod van anderen. Mogelijk kunnen we in Utrecht ook met andere instellingen nog verdergaand samenwerken.

Is het niet makkelijker om alleen een predikantsopleiding in de lucht te houden en de rest aan anderen over te laten?

Dat lijkt inderdaad voor de hand te liggen, maar het laat een belangrijk element buiten beschouwing: de erkenning van de diploma's. Om erkende diploma's te kunnen blijven uitreiken is het van belang

dat er voldoende eigen onderzoek plaatsvindt. De indertijd voorgenomen fusie met de TU Apeldoorn had op dat gebied veel kunnen betekenen. Tegelijkertijd hebben we toen ervaren dat het afhankelijk zijn van (kerkelijke) besluitvorming ook riskant is en de instelling voor een hele poos bestuurlijk op slot kan zetten. Nu kiest de TU voor een zelfstandige koers waarbij er heel veel ruimte is om met anderen samen te werken, maar waarbij eigen kleur, identiteit en erkenning overeind blijven.

We hopen met meer bekostigde studenten het deel van de overheidsbekostiging omhoog te brengen. Uiteraard hebben we marktonderzoek gedaan, maar daarbij krijg je geen garanties. Het is een noodzakelijke stap met veel mogelijkheden, maar ook met risico's.

Hoe moet de nieuwe huisvesting betaald worden?

In beginsel kunnen we een beperkt deel van onze begroting aanwenden voor huisvestingslasten. Als we overgaan tot het kopen van een gebouw hebben we de stille reserves uit de bestaande gebouwen die we kunnen gebruiken. Ook is indertijd met de kerk afgesproken dat de reserves die daar gevormd zijn voor de universiteit aangewend kunnen worden voor de aankoop of

renovatie van een gebouw. Wat we dan nog tekortkomen zullen we moeten lenen; we willen dat doen voor een periode van 30 jaar met beperkte aflossing. Voor onderwijsinstellingen zijn daar onder meer vanuit het Rijk verschillende mogelijkheden voor. Met de GS en LV hebben we indertijd de breedte van onze investeringen besproken en dat wordt opgevolgd door de deputaten Financiën en Beheer. Als richtlijn hanteren we de m²-prijzen die gebruikelijk zijn voor nieuwbouw van onderwijsgebouwen vermeerderd met de door de gemeente gehanteerde grondprijzen.

Op het moment dat we overgaan tot aankoop of nieuwbouw kijken we nadrukkelijk ook naar de mogelijkheid van studenten-huisvesting. Op het moment dat daar mogelijkheden voor zijn, willen we onze achterban vragen om ondersteuning, maar dat kan nog even duren, omdat we eerst gaan huren.

Gaat de universiteit in één keer verhuizen?

Nee, we huren nu voor de eerste periode tijdelijk een pand in Utrecht. We zijn ook met een aantal andere instellingen en organisaties in gesprek om te kijken of er op termijn gezamenlijke huisvestingsmogelijkheden zijn, maar daarvoor moeten bestuurlijke agenda's eerst helemaal gelijk lopen.

'Het is een noodzakelijke stap met veel mogelijkheden, maar ook met risico's'

Ondersteuning gezocht!

We lopen tegen een aantal extra kosten aan in verband met de verhuizing. Het zou heel mooi zijn als we op deze projecten steun kunnen krijgen vanuit de achterban. Op die manier zorgt u ervoor dat we ook snel op een goede manier van start kunnen gaan in Utrecht!

Klaslokalen

Omdat we in Kampen voorlopig ook nog les blijven geven, hebben we in Utrecht voor twee klaslokalen nieuwe inrichting en meubilair nodig.

In totaal is daarvoor een bedrag van € 23.000 nodig.

ICT-bekabeling en infrastructuur

We moeten de technische infrastructuur in Utrecht aanleggen. We kunnen werken op dezelfde systemen als in Kampen en deels kunnen we apparatuur meenemen. Toch verwachten we nog € 17.000 aan kosten voor de technische infrastructuur voordat we daar vanuit het hele pand online zijn.

Beamer en geluidsapparatuur

Voor de aula in Utrecht hebben we een beamer en geluidsinstallatie nodig. We verwachten daarvoor € 5.000 nodig te hebben.

Keuken

We willen op de begane grond een kleine keuken inrichten, met 2 koelkasten, een vaatwasser en ruimte om wat eten klaar te maken. Voor deze kleine verbouwing en apparatuur denken we € 15.000 nodig te hebben.

Appartement huismeester

We hebben in ons huurpand ook een appartement voor een huismeester, en een beperkt aantal gastenkamers (zoals nu ook in Kampen aan de Broederweg). Er zijn nog een aantal bouwkundige aanpassingen nodig. Deels ligt dit op de weg van de verhuurder, maar er zijn ook een aantal kosten die voor de TU zijn; we schatten deze kosten op € 10.000 euro.

WELKOM IN UTRECHT! (II)

Beatrice de Graaf →

Hoogleraar Universiteit Utrecht

“

k zie kansen voor een samenwerking tussen de UU en de Theologische Universiteit Kampen omdat er een prachtige brug bestaat tussen de vakgebieden religiewetenschappen en filosofie enerzijds, die door de UU worden aangeboden, en theologie anderzijds, dat de TUK weer naar de stad van Voetius terug zal brengen. Ook inhoudelijk is het van groot belang dat religie niet alleen als sociaal construct, als stelsel van sociale en culturele normen en relaties wordt bestudeerd onder meer, maar dat er ook onderzoek wordt

gedaan naar de grote vragen vanuit de christelijke traditie: dat er wordt onderzocht wat de verbinding is van christelijk geloof en maatschappelijke vragen, en wat de betekenis van kerk en God in deze tijd zijn.’

**FIDES
QUADRAT
INTELLECTUM**

FQI en de universiteits- gemeenschap

Het studentencorps F.Q.I. heeft vanouds een belangrijke rol gespeeld in de universiteitsgemeenschap. Lange tijd waren 'student aan de TU' en 'lid van F.Q.I.' nagenoeg synoniem aan elkaar. Dat werd de laatste jaren steeds minder het geval, maar ook toen bleef F.Q.I. een prominent onderdeel van de universiteitsgemeenschap. Studenten die actief waren op F.Q.I., waren vaak ook actief betrokken bij het universiteitsleven: door te zingen in de cantonier, mee te helpen tijdens de Schooldag en andere evenementen en door docenten uit te nodigen voor inhoudelijke activiteiten. Wat de rol van F.Q.I., of een opvolger daarvan, ook wordt in Utrecht; zo'n nauwe verweving als in Kampen een tijdlang heeft bestaan ligt niet voor de hand. Op dit punt is de verandering die de verhuizing gaat brengen misschien wel het meest tastbaar.

Studentencorps

Verlies en toekomstplannen

Hoe kijken studenten naar de aanstaande verhuizing? Wat betekent het voor de studentengemeenschap en voor F.Q.I., het studentencorps dat al ruim 150 jaar verbonden is aan de TUK? Waar liggen kansen, maar ook: wat is er jammer? We vroegen het aan studenten, waaronder Hanna van Keulen, praetor van F.Q.I.

Tekst: Melanie Medendorp-Spans

De naderende verhuizing naar Utrecht was voor senaat Van Keulen reden om het voortbestaan van F.Q.I. te bespreken. En dat heeft iets pijnlijks, aldus Hanna: 'Wij hebben niet om een verhuizing gevraagd. Wat het daarnaast extra lastig maakt is dat wij, als huidige studenten, onze studie in Kampen kunnen afmaken, maar de bachelor volgend jaar al in Utrecht start.' In overleg met het Corps werd het duidelijk dat F.Q.I. voortzetten in Utrecht geen optie is: 'Van de huidige leden zal het merendeel niet in Utrecht gaan studeren. Dit

maakt het lastig en onwenselijk om F.Q.I. in Kampen stop te zetten en in Utrecht verder te gaan. We hebben het in Kampen nu goed samen en we hebben simpelweg niet de mankracht om F.Q.I., naast onze studie, in Utrecht voort te zetten.'

Is dan dus het einde van F.Q.I. in zicht? 'De verhuizing betekent voor ons dus inderdaad het einde van F.Q.I. Wij zullen onze laatste jaren in Kampen uitzitten, met de mensen die er nu zijn. Dit is ontzettend jammer, want F.Q.I. telt 158 jaar geschiedenis en had in Kampen daar nog flink wat jaar bij kunnen voegen.' Wel wil F.Q.I. zich inzetten →

voor een studentengemeenschap in Utrecht. 'Omdat we zelf ervaren hoe waardevol dat is, gunnen wij dit de nieuwe studenten in Utrecht ook.' Daarom denkt F.Q.I. graag mee met het CvB om in Utrecht een studentengemeenschap op te zetten, in de vorm van een soort studievereniging. 'We hopen en bidden dat nieuwe studenten zich daarbij aansluiten en een goeie tijd met elkaar zullen hebben.' Ook wil F.Q.I. een archief of handboek opstellen. 'Mocht de studievereniging in Utrecht ooit een studentenvereniging voor theologen willen worden, dan zouden ze de aloude gebruiken van F.Q.I. kunnen overnemen.'

Het zijn geen makkelijke beslissingen en het nieuws moet eerst nog landen, vertelt Hanna. 'Het is gek om te beseffen dat de twee nieuwe leden die we dit jaar mochten installeren waarschijnlijk onze laatste leden zullen zijn. Als senaat gaan we langzaam bezig met een afsluitingsplan. In de komende Corpsvergaderingen gaan we elke keer bespreken hoe we de komende jaren verder vorm willen geven. En wat we kunnen bijdragen aan hopelijk een nieuwe studentengemeenschap in Utrecht.'

F.Q.I.-studenten over de verhuizing

Vaak heeft een verhuizing iets dubbels: je laat iets achter, maar tegelijk komt er ruimte voor iets nieuws. Hoe zit dat bij de huidige studenten? Wat laten zij achter, waar hopen zij op, en waar liggen mogelijkheden? Een paar studenten aan het woord.

Marije Biesma: 'Ik vind het echt jammer. Ik begrijp dat er goede redenen zijn om weg te gaan, maar de universiteit in Kampen is wel echt een begrip. De kans is aanwezig dat de sfeervolle, gereformeerde, Kamperse traditie in Utrecht verdwijnt. Mijn vraag is dan ook: Hoe blijven we uniek?'

Boaz Tepper: 'Ik hoop van harte dat de verhuizing naar Utrecht teweeg zal brengen wat men hoopt: meer studenten, meer samenwerking met andere disciplines en een bredere maatschappelijke opleiding voor predikanten, kerkenwerkers, theologen en andere vormen van zonen en dochters zijn in Gods koninkrijk. Mijn hoop is dat de verhuizing naar Utrecht ons in staat zal stellen om dienstbaarder te zijn voor de hele maatschappij, waar ook in Nederland.'

Louren Blijdorp
(predikant en oud-student):
'Ik had gewild dat in mijn studententijd de TU in een studentenstad had gestaan. Ik heb een hele mooie tijd in Kampen gehad, maar het was een gemis dat je geen dagelijks contact had met studenten die andere studies volgen. Juist theologen en helemaal mensen die predikant willen gaan worden hebben vriendschap, uitwisseling, gesprek en ontmoeting op een structurele basis nodig met een grotere verscheidenheid aan mensen dan alleen een kleine groep theologen. Ik hoop dat de verhuizing naar Utrecht toekomstige theologiestudenten in staat gaat stellen om lid te worden van een brede studentenvereniging, en dat hun theologiebeoefening en hun omgang met God en de bijbel daardoor verrijkt wordt, zodat ze als ze afgestudeerd zijn bekwaam zullen zijn om in de maatschappij en de kerk hun plek in te nemen.'

Sarah Folmer:
'Ik begreep vrij snel dat verhuizen onvermijdelijk was. Het deed wel pijn, want ik kwam hier juist voor de kleinschaligheid, en huisvesting vinden als getrouwde student wordt lastig. Toch geloof ik dat God dit leidt. Ik zie nu alleen een kale akker, maar weet dat Hij de zaadjes voor iets nieuws al heeft geplant.'

Thomas van der Horst:
'De verhuizing is een noodzakelijk kwaad. Het liefst had ik een bloeiende universiteit gezien in Kampen, maar nu dat financieel gezien niet haalbaar meer is, vind ik dat we ons uiterste best moeten doen om het in Utrecht goed op te zetten. Dan is de kans van slagen daar het grootst. Ik hoop dat de Geest de universiteit ook daar leidt.'

Loïs Oosterhof-van Bruggen (oud-student en promovenda): 'In de laatste jaren van mijn studie ben ik steeds meer aanraking gekomen met universiteiten buiten Kampen, en ik heb dat heel waardevol gevonden. De TU in Utrecht - het is even wennen, maar naarmate de plannen steeds duidelijker worden, merk ik dat ik ook steeds benieuwder word naar wat de universiteit in een andere, stadsere context kan worden.'

WELKOM IN UTRECHT! (III)

Derk van Bergen ➔

Student in Utrecht

‘Z

e zeggen weleens dat Kampen het Mekka van de lage landen is, vanwege jullie aanwezigheid daar, maar je zou kunnen zeggen dat Utrecht het Rome is van de lage landen. De christelijke studenten hier zijn actief in kerken en verenigingen, maar toch heb ik altijd het gevoel gehad dat er iets ontbreekt. Een klein gereformeerd tintje. En ik had het persoonlijk ook leuk gevonden om in mijn bachelor ook vakken te volgen in de theologie. Andersom is

het misschien voor theologiestudenten ook heel leuk om vakken te volgen aan andere universiteiten. Ik kijk ernaar uit om jullie binnenkort te verwelkomen in deze prachtige stad!’

Samenwerken in Utrecht

*Met wie werkt de TU samen in Utrecht
en hoe ziet dat er uit?*

Universiteit Utrecht

Universiteit Utrecht

Met de Universiteit Utrecht heeft de TU een samenwerkingsakkoord gesloten. Voor de TU is het aantrekkelijk om in de nabijheid van een grote universiteit te opereren. Dat betekent onder meer dat studenten over en weer vakken kunnen volgen. Ook kunnen er afspraken worden gemaakt om elkaars diensten te gebruiken, bijvoorbeeld rond de bibliotheek.

Tilburg School of Catholic Theology

Met de Tilburg School of Catholic Theology in Utrecht werkt de TU al samen. We hebben samen trajecten als het gaat om de vooropleiding in de talen van de Bijbel. Deze katholieke universiteit verwelkomt ons in Utrecht.

Universiteit voor Humanistiek

Met de Universiteit voor Humanistiek in Utrecht is er samenwerking in het Netwerk van Levensbeschouwelijke Universiteiten (NLU). Daartoe behoren ook de Protestantse Theologische Universiteit en de Theologische Universiteit Apeldoorn. We geven samen vorm aan ondersteunende diensten op het gebied van ICT en AVG (privacybeleid).

Protestantse Theologische Universiteit

De samenwerking met de PThU krijgt meer vorm. We delen al een opleiding voor promovendi. Komen we meer in elkaars nabijheid dan zal die samenwerking worden uitgebreid.

Studentenverenigingen

Met vijf christelijke studentenverenigingen in Utrecht (VGSU, Navigators, Ichthus, CSFR en S.S.R.-N.U.) is goed contact en wordt gesproken over samenwerking en onderwijsaanbod.

Deze studentenverenigingen werken samen in Federatie BOCS: bocsutrecht.com

SOLA SCRIPTURA

WELKOM IN UTRECHT! (IV)

Jolande Uringa →

Voormalig raadslid ChristenUnie Utrecht

‘**D**e Theologische Universiteit Kampen is van harte welkom in Utrecht: omdat het bestuderen van historische bronnen van ons geloof het beste kan in de stad van Sint Maarten, de beschermheer van Utrecht, die als volgeling van Jezus een grote inspiratiebron is voor inwoners, en straks ook voor theologiestudenten. Ik verwacht dat de Theologische Universiteit Kampen aan Utrecht heeft te bieden: wijsheid en inspiratie, en een herontdekking van het Levende Water, waarvan de linkse meerderheid in deze stad dacht dat het lang geleden al verdampd was.’

‘Een kind verlaat het *ouderlijk huis*’

Dankzij zijn ervaring als politicus, ondernemer, project- en interim-manager en toezichthouder, kan Ad Koppejan (1962) ons als geen ander een kijkje geven in vraagstukken van de samenleving. Hij zou graag zien dat theologen meer naar buiten treden.

*Theologen naar buiten –
waarom zeg je dat?*

‘Tegenwoordig zitten wij in onze eigen bubbel. Via Facebook en andere sociale media krijgen we door de algoritmes voortdurend bevestiging van onze overtuigingen en krijgen we een verkeerd beeld van andere overtuigingen. Daardoor kunnen we ons steeds slechter verplaatsen in anderen. Zo leven we steeds meer langs elkaar heen, de maatschappelijke verschillen nemen toe en we ontmoeten geen mensen meer met een andere (religieuze) achtergrond. Theologie kan voor verbinding zorgen.’

Hoe kan theologie verbinden?

‘Theologie gaat over het overdragen van de Bijbelse verhalen, over alledaagse uitdagingen. In de Bijbel staan prachtige verhalen die ook vandaag nog ontzettend veel betekenis hebben. Over de Samaritaanse vrouw bijvoorbeeld. Dit verhaal leert ons hoe belangrijk het is om verbinding te maken met de ander met een verschillende achtergrond.’

*Waar liggen volgens jou vooral
kansen?*

‘Bij jongeren. Ze willen geprikkeld worden en zoeken naar voorbeelden. Daarom zouden er meer theologen mogen optreden in het publieke debat. Nu doen bijvoorbeeld Rik Torfs of Stefan Paas dat heel goed, maar seculiere opiniemakers domineren. Dat is een gemiste kans.’

*Wat is de uitdaging voor de TU
Kampen?*

‘Het vraagt lef om uit je bubbel te komen. Want dat betekent dat je ook veel over je heen kan krijgen: daar moet je tegen bestand zijn. Het vraagt ook om een universiteit en een kerkelijke gemeenschap die om je heen staat.’

Als de universiteit naar Utrecht verhuist helpt dat om midden in de samenleving te staan. We zijn een verstedelijkte samenleving, dus daar moet je aanwezig zijn. Natuurlijk is het lastig iets achter te laten in Kampen. Er zijn gevoelens van verlies, de vrijgemaakte traditie die verbonden was met Kampen. Je hoorde ergens thuis – maar je laat een mooie geschiedenis achter. Het is bijzonder

hoe men erin geslaagd is jarenlang veel goede dominees af te leveren. De stap naar Utrecht is een natuurlijk ontwikkelingsproces: een kind verlaat het ouderlijk huis.’

*Wat is je wens voor de toekomst
van kerk en universiteit?*

‘Ik vind het mooi om te zien dat er zoveel positieve ontwikkelingen zijn in de Gereformeerde Kerk vrijgemaakt. Omdat ik met een katholieke vrouw getrouwd ben hebben wij zelf voor de PKN in ons dorp gekozen, maar ik kijk heel positief terug op mijn periode in de GKv en volg ontwikkelingen met veel belangstelling. De vensters gaan open en er is veel meer ruimte gekomen voor andere inzichten en voor samenwerking. Ik wens de kerken en universiteit toe dat deze ontwikkeling zich doorzet.’

*“Natuurlijk is het
lastig iets achter te
laten in Kampen”*

Plompstorengracht 1-3

Huisvesting in Utrecht

Bij het maken van de plannen voor de verhuizing naar Utrecht is door velen genoemd dat het voor ons verstandig zou zijn om daarin samenwerking te zoeken met andere instellingen. Wij nemen die opdracht serieus en we zijn daarover met een aantal partijen in gesprek, waarbij is gebleken dat de bestuurlijke agenda's nu nog niet helemaal synchroon lopen.

Met de stap naar de Plompstorengracht vestigen we ons al wel in het Universiteitskwartier van Utrecht en kunnen we daar de komende jaren goed opstarten en activiteiten ontplooiën. Tegelijkertijd geeft het ons de mogelijkheid om huisvestingsplannen te maken voor de lange termijn waarbij we nadrukkelijk ook kijken naar de mogelijkheid van studenten-huisvesting in een campusomgeving. Ook daarvoor worden nu al diverse sporen verkend.

Kampen en Utrecht

Op moment dat we in Utrecht opstarten zijn we nog niet zomaar weg uit Kampen. De komende jaren zullen de studenten die in Kampen begonnen zijn, daar hun opleiding afronden. Ook zal de bibliotheek eerst in Kampen blijven, totdat we onze lange termijn huisvesting in Utrecht kunnen betrekken.

'Utrecht is een mooie stad! Er wonen 350.000 mensen en er zijn 60.000 studenten. Hoe geweldig zou het zijn als een deel daarvan minors zou volgen aan de Theologische Universiteit!

Theologische Universiteit Kampen | Utrecht

We kiezen voor de naam **Theologische Universiteit Utrecht**. We willen theologie beoefenen. Dat is waar we voor staan. Daarom: Theologische Universiteit. Tegelijkertijd willen we dat doen in nauwe aansluiting bij de vragen van deze tijd. Dat kan alleen op locatie. Vandaar dat we ook Utrecht, de stad waar we naar toe gaan, in onze naam willen opnemen. Utrecht is een stad met veel traditie, en tegelijkertijd ook met alle problemen en vragen die bij een grote stad horen. De nieuwe naam drukt bovendien continuïteit uit. Er is gereformeerde theologie in Kampen, en straks in Utrecht. We willen ons op onze nieuwe plek laten uitdagen: samenwerken met andere universiteiten en het contact zoeken met de al aanwezige christelijke studentengemeenschap.

WELKOM IN UTRECHT! (V)

Rachel Streefland ➔

Fractievoorzitter ChristenUnie Utrecht

n Utrecht zijn we soms zoekende hoe we samen kunnen leven in de drukte. Hoe vinden we elkaar nog? Dat zijn belangrijke maatschappelijke vraagstukken. Aan de andere kant zien we ook een heel rijk christelijk studentenleven en ook kerken die zich ontwikkelen en opbloeien – dus ik denk dat dit een prachtige stad is voor de Theologische Universiteit om een bijdrage te kunnen leveren!

Oefenen voor God

Als Theologische Universiteit zijn we voortdurend op zoek naar Gods woorden voor kerk en wereld. Ook tijdens het maken van verhuisplannen gaat het werk door. Emeritushoogleraar Praktische Theologie Kees de Ruijter schreef het afgelopen jaar het boek *De hemel op aarde. Liturgie voor kerkgangers*. In dit boek bundelt hij zijn ervaringen uit predikantspraktijk en –opleiding. Waarom is de kerkdienst zo belangrijk? Is de kerkdienst ‘de hemel op aarde?’ En hoe zorg je ervoor dat de kerkdienst een plek is waar je (samen) kunt vieren en oefenen?

Tekst: Kees de Ruijter

De hemel op aarde, wie zou daar niet naar verlangen? Vrij worden van de tekorten en kwetsbaarheden van dit leven! Wat een verandering, als er echte vrede zal zijn. Die verandering gaat dus ook over mijn eigen leven. En dat ziet er lang niet (altijd) zo hemels uit. Ik kan nog heel wat oefening gebruiken. Oefening in ontvangen en afstemmen op Hem, in horen en loslaten, in offeren en delen.

Gelukkig is er zo’n plek waar we alle ruimte krijgen voor die oefening: de kerkdienst. Die noemen we immers: God-s-dienst-oefening. De eredienst is geen event waar we als gemeente al dan niet aangenaam beziggehouden worden. Het is de ruimte waarin we leren alles te richten op God.

*‘Heilig ons, dat wij U geven,
hart en ziel en heel ons leven.’*

(NLB 314:1)

Echt oefenen voor God dus. Daar is de kerkdienst voor bedoeld. Daar kun je alle dagen de vruchten van

plukken. En er is behoefte aan oefenmateriaal rond de kerkdienst.

Met zulk materiaal heb ik gewerkt in de predikants-opleiding. Daar oefenden we met de preek en de liturgie. Vanuit die ervaring schreef ik het boekje *De hemel op aarde*, bedoeld voor de gewone kerkganger (laat je niet ontmoedigen dat je dus lezen moet; het leest makkelijker dan de gemiddelde wachtkamerlectuur). Bij dit artikel (zie kader) geef ik een paar manieren door om het oefenmateriaal te gebruiken in de gemeente.

God, de Bijbel en de liturgie

Twee dingen stonden me voor ogen bij het schrijven: In de eerste plaats moest het over God gaan. Ik maak namelijk nogal eens liturgiediscussies mee die vooral over vormen en smaak(verschillen) gaan. Maar het belangrijkste in de kerkdienst is toch echt wat God doet:

*‘Laat in ’t hart dat naar U hoort,
Uw genade binnenstromen.’*

(NLB 314:1)

*‘De eredienst is de ruimte
waarin we leren alles te
richten op God’*

*‘We krijgen in de Bijbel
veel mee om de eredienst
goed te vieren’*

Verder vond ik het belangrijk om te laten zien dat we in de Bijbel veel meekrijgen om de eredienst goed te vieren. Dat heeft niet iedereen scherp. Er staat nergens in de Bijbel beschreven hoe een kerkdienst er uit moet zien. Soms denken mensen dan dat je vanuit het niets een liturgie kunt opzetten. Daarom laat ik zien hoe je in de Bijbel (vaak indirect) veel bouwstenen mee krijgt voor de eredienst.

Na corona

Nu de kerkdiensten weer langzamerhand opstarten – met horten en stoten, helaas – is er extra aandacht voor liturgie. Moeten we de kerkdienst na corona soms op een andere manier aanpakken? Die vraag klinkt vaak. Misschien is dat zo. Belangrijker lijkt me dat we eerst eens de draad oppakken waar die uit onze handen gleed, toen we ‘s zondags niet meer mochten samenkomen. Niet vanuit het niets een nieuwe start maken, maar eerst weer zien waar het om gaat in de liturgie. Luisteren in welke richting de Bijbel wijst; en dan aansluiten bij de weg die de kerk eeuwenlang op dat spoor heeft gezocht. Als je daar samen uit bent gekomen, kun je verder gaan zoeken. Moet het anders? Kan het ook anders en hoe dan? Daar heb ik ook een apart hoofdstuk over geschreven (hoofdstuk 7).

Als de rode draad maar is dat we oefenen voor God. Niet voor niets heb ik in dit artikel twee keer een gebed voor de eredienst geciteerd. Als je die woorden op je in laat werken zie je dat de impact van de kerkdienst heel je leven gaat omvatten. Liturgie blijft niet beperkt tot een uurtje op zondag. Het is alle dagen gevende omgang met God. Laten we dus maar veel oefenen. Zo komt de hemel op aarde.

De hemel op aarde als oefenmateriaal

Wil de kerkdienst echt een godsdienstoefening zijn, dan moet je de oefening wel goed organiseren. Daarvoor heb ik dit boekje ook geschreven: als oefenmateriaal waar je mee aan de slag gaat. Dat kan op hele verschillende manieren:

Als leesboek: je leest voor jezelf of met anderen en verwerkt het met de vragen. Als gespreksboek: je gaat in je gemeentegroep of liturgiecommissie (of zelfs gemeentebreed) het gesprek aan en verkent samen per hoofdstuk hoe het jullie eigen liturgie raakt.

Als preekverwerking: ik hoorde van een dominee die rond dit boekje een preken-serie houdt over de eredienst. Dan is dit materiaal om voor te bereiden en/of de preek te verwerken.

Als praktijkhulp: er staan ook wat speciale oefeningen in, waar je soms behoefte aan hebt; b.v. als je wilt nagaan waar verschil in liturgische opvattingen vandaan komt (hoofdstuk 3) of bij een conflict rond de eredienst (hoofdstuk 6).

Als Bijbelstudie: dat vond ik zelf een verrassende variant: iemand zei me dat hij het gebruikt als handvat voor Bijbelstudie. Per keer een paragraaf lezen met de daar genoemde Bijbelplaatsen en je komt op een bijzondere manier heel de Bijbel door.

Als studieboek: je gebruikt dan vooral het laatste gedeelte van het boekje met de aanwijzingen om dieper op (bepaalde) onderwerpen door te gaan.

*‘In het heetst
van de strijd
verzamelden we
handtekeningen via
een mail die stikte
van de typfouten.
Het hielp niets,
en met de nieuwe
werkelijkheid bleek
uiteindelijk ook
best te leven
te zijn’*

De Grote Verhuizing

Mijn moeder noemt me een pessimist, zelf zie ik me vooral als een realist. Ik geef toe, in mijn ogen is het bierglas halfleeg: want ik mag toch hopen dat het als vol glas aan mij werd toevertrouwd. Vanuit mijn realistische levensinstek neem ik de wereld graag zoals ze is: constant in beweging. Eigenlijk neem ik alles zoals het is: zelfs *de Grote Verhuizing* is voor mij geen onoverkomelijke hobbel.

Want zeg nou eens eerlijk, waartoe zijn we nu echt student hier? Behalve voor het ervaren van het studentenleven, gevormd worden, vrienden maken voor het leven, groeien als theoloog, zijn we hier toch uiteindelijk allemaal vooral voor de studiepuntjes? Sterker nog, ik doe helemaal niets als het me geen studiepunten of geld oplevert. (Dit stuk tekst is daarop trouwens de eerste uitzondering.)

Maar daardoor kan ik me slecht inleven in mensen die op de barricades springen. Natuurlijk is het een goed recht om op te komen voor waar je voor staat. Toch houden zelfs grote trekkers de veranderingen in de agrarische sector niet tegen. Verandering is nu eenmaal een gegeven: alles vergaat, behalve verandering. Ik weet nog hoe we het als studenten ooit niet eens waren met de één of andere verandering. In het heetst van de strijd verzamelden we handtekeningen via een mail die stikte van de typfouten. Het hielp niets, en met de nieuwe werkelijkheid bleek uiteindelijk ook best te leven te zijn.

Want alles verandert. Vroeger was lokaal 1 een studieplek voor studenten – lokaal 1 is niet meer van ons. In mijn eerste jaar dronken we onze koffie nog uit wit geglazuurde kopjes – in het kader van duurzaamheid werden de wit geglazuurde kopjes bedankt voor hun diensten en vervangen door kartonnen bekertjes. Jaargroepen slinken in aantallen, de studentenvereniging FQI loopt terug qua ledenaantal... Ik las laatst ergens dat vooral oude mannetjes die hun macht verliezen bang zijn voor verandering. Misschien geldt dat ook op een soortgelijke manier wel voor ons. Want wat verliezen we wanneer er dingen veranderen door *de Grote Verhuizing*?

Misschien is dat wel de grote vraag waar het om draait bij *de Grote Verhuizing*. Wat verliezen we, en waarom maakt ons dat bang? De verandering houden we niet tegen, het liefst dronk ik ook nog steeds koffie uit witte kopjes terwijl ik studeerde in lokaal 1. Maar wat blijft er over, wat is de kern van onze universiteitsgemeenschap? Het zit hem voor mij niet in dat ouwe gebouw waar je in de winter tien keer op een dag deo moet spuiten omdat je je kapot zweet terwijl de ramen wagenwijd open staan en de kachel op volle sterkte loeit. En ook al helemaal niet in het soort kopjes waaruit ik koffie drink. Wel hecht ik veel waarde aan studiepuntjes: want daarmee kom ik stukje bij beetje dichterbij een papiertje, en met een papiertje kan ik aan de slag op een plek die ik relevant vind. Middenin de veranderingen, met oog voor wat er echt toe doet.

WELKOM IN UTRECHT! (VI)

Leo Dijkema →

*Voormalig lid van de Raad van Toezicht TU Kampen
en inwoner van Utrecht*

‘Utrecht is een mooie stad! Er wonen 350.000 mensen en er zijn 60.000 studenten. Hoe geweldig zou het zijn als een deel daarvan minors zou volgen aan de Theologische Universiteit! Bovendien zijn er 1.000 christelijke studenten, verdeeld over een aantal christelijke studentenverenigingen. Daar gebeurt echt wat! Jongeren zijn bezig met hun geloof en geloofsontwikkelingen, maar het kan ook dat ze na hun studie het geloof kwijtraken. Het is voor de universiteit een mooie kans om zich te verbinden en om erover na te denken wat ze voor deze jongeren kan betekenen. De ker-

ken in Utrecht werken al veel samen: Nederlands Gereformeerd, Christelijk Gereformeerd, Gereformeerd (vrijgemaakt) en PKN geven gezamenlijk catechisatie, er bestaan al allerlei kruisverbanden. Ook gaaf als studenten kunnen leren van het Huis van Vrede van Henk Bouma: dit is een nieuwe kerkplanting vanuit de GKV waar met de principes van Tim Keller een experimentele levende kerk-, leef- en werkgemeenschap is opgebouwd. Er is hier een evangelische middelbare school en een vrijgemaakte basisschool. Er zijn dus allerlei scholen die ook een mogelijke aansluiting kunnen bieden. Kortom: dit is een echte stad! Met stadse problematiek, maar ook met stadse mogelijkheden! Welkom in Utrecht!’

Studeer theologie, cultuur en samenleving in Utrecht

App naar **038 447 1710** voor meer
informatie, of stuur een mailtje
naar **kennismaken@tukampen.nl**

Theologische Universiteit Kampen | Utrecht